

SLOVENSKI NAROD.

Izkaja vsak dan, izyemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejeman za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejeman za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Ganimo se!

VIII.

Ne mnogo bolje, ko s trgovino v našem emporiji Trstu, je z njo po ostalih mestih naše domovine. Povsod nam manjka še zavestnih in dobrih trgovcev, ki bi ob enem priznavali se k našemu narodnemu programu.

Iz kmetske naše kočje izšlo je pred leti sicer mnogo sedaj premožnih in spoštovanih trgovcev, a večina njih je, naselivša se po mestih, kjer se je naš narod zaničeval in naš jezik zasramoval, tudi kmalu pozabila svojega porekla, ter začela renegatsko strastno delati proti narodnemu gibanju našemu.

Tem možem treba je delati konkurencijo; to pa jim morejo v smislu, ki bi bil ugoden za nas, samo inteligentni narodni trgovci, kajti le inteligentni trgovec bo spoznal, da je treba vsakej stranki z jednako dobrim in reelnim blagom postreči.

Izdala se je sicer že parola, da imajo narodnjaki kupovati le pri narodnih trgovcih in poznamo mnogo mož po deželi in v Ljubljani, kateri so se ravnali skoro do skrajnosti po tem pravilu; a mnogo narodnih trgovcev je, zanašaje se na narodno disciplino, — časih pa celo še iz družih uzrokov, ki pa niso za javno diskusijo — narodnim strankam svojim prodajalo slabo blago za isti denar, kakor nemškutarski njihovi konkurenti ali pa isto blago za večjo ceno.

Ti možje delali so, se ve da proti lastnej koristi, kajti tudi narodne stranke bile so naposled primorane, zapuščati jih; žalostno pa je, da je tako postopanje sploh mogoče.

Sicer pa ima narod naš izreden prvoten

talent za trgovino. To nam spričuje okoliščina, da so vsi trgovci, katere imamo sedaj čast prištevati našej narodnej stranki in katerih nekateri premorejo tisoče in tisoče premoženja, začeli svoje trgovine večinom le z vztrajnostjo in marljivostjo. In ker je narastaj, kakor povsod, tako tudi pri trgovini, večinoma naš, zato želimo, da bi se jej posvečevali nadarjeni mladeniči.

Kar se špécialno tiče trgovine po deželi kjer nij potreba znanja, ampak toliko več praktičnega zapopadka in razuma za krajevne potrebe in kjer se ne posluje s takimi velikimi kapitali niti s takim prometom, ko po mestih, moramo reči, da ista poslednja leta napreduje; le na Spodnjem Štajerskem in na Koroškem zamogli bi narodne po vaseh naseljene trgovce sešteti na prste. Zato pa tam napreduje židovstvo, katero ta krasni del naše domovine preti v kratkem tako okupirati, kakor je uže sosedujo Hrvatsko.

Temu zlu bi se pač lahko še prišlo vsaj deloma v okom. Trebalo bi za Spodnje Štajersko namreč tako dobrih trgovcev, kakor so naši Notranjci in Kraševci in prepričani smo, da bi do dobrega odvrnili od dotičnih krajev preteči židovski poplav.

Da, Notranjci in Kraševci, to so brez dvojbe najboljši naši trgovci seganjega časa in tudi v Trstu nahajamo mej onimi Slovenci, ki so si največ premoženja s trgovino pridobili, Notranjce in Kraševce v prvej vrsti zastopane.

To pa ne, kakor bi kdo utegnil misliti, vsled tega, ker so Trstu najbližji sosedje in ker se jih največ tja seli, ampak vsled lastnosti, katere jih, kar se sposobnosti za trgo-

vino tiče, še posebno odlikujejo pred ostalimi Slovenci.

Notranjec in Kraševac je namreč mnogo marljivejši od ostalih Slovencev in ako vidi, da mu kako podjetje gre po sreči ter mu daje dobiček, postane varčen ali da bolje rečemo: pravi stiskač, pa naj je dotlej, dokler se mu premoženje nij množiti začelo, bil še tako radodaren. Ta lastnost pa je glavni pogoj za dobrega trgovca in kdor je nijma, temu trgovina ne bode pomagala na noge. Poleg tega je Notranjec in Kraševac vztrajen, ter mu ne manjka nekaj one lukavosti, katera kot atribut trgovca prouzročuje, da ga svet imenuje genijalnega.

Saj se pa o trgovcih, katerim je zibel tekla na trdih kraških tleh, tudi malokedaj sliši kak propad in velike trgovske hiše najraje stopajo z njimi v zvezo; v našem narodnem življenju pa so zanesljivi in značajni.

Tacih trgovcev mnogo, in nij se nam bati, da bi narodna naša stvar tudi v gmotnem oziru ne začela uspešneje napredovati. —r.

Avstrijski finančni položaj.

Naš finančni minister je odkril državnemu zboru rano, ki se drži epidemično naše države, nad katere ozdravljenjem je uže obupalo toliko zdravniških politikov, in dvomimo kmalu, ali se sploh še odpraviti dá po naravnem potu. Ta epidemija je deficit, večni deficit naših financ.

Minister je dokazal, da potrebuje naša država v bodočem 1882. letu 470 milijonov goldinarjev, da ima pa upati le 433 milijonov dohodkov.

Primanjkljaj je torej ogromna svota 37 milijonov. Ako pregledujemo površno te šte-

Listek.

Kara Džigit.

Povest srednjeazijskih nomadov. — Rusko spisal N. N. Karazina.

Pesen tretja.

(Dalje.)

Pastirji komaj živi so odšli, rešili komaj, komaj se domov. Pripovedovali so: „videli njega samega smo tam, kako je on „tist črni“ na konji svojem mej peščenimi vrtinci, gnanimi po viharji, se drvil in gnal; kako se je v najhujšem diru ustavil, zbedel konja nad strmo pečjo, kako je od njegovega požvižga precej burja se polehla, kako on proč, nazaj počasi je pojahal, ter samo lahko nasmejé se vrsto ostrih svojih zob pokazal, ko videl na pobegu je pastirje, kako popadali so hrti od strahu ter v trnje in grmovje suhe glave potikali . . .

Potem se čulo je: Mej čede konjske Hakim-Bija prišla je bolezen, za njo pa smrt ne-

izprosljiva! Drug drugega so konji okuževali. Zanesel pa bolezen to je divji konj, ki ga k čedi prignal je „kara-džigit“!

Sam zet Hakima ga je videl; strelo celo uspel spustiti je za lopovom — a počil lok je, strela pala na zemljo na mestu, ter nogó sinu lastnemu, otroku nezmožnemu prebodla.

A Hakim-Berdi vedno še po štepah goni se za vragom črnim. Trikrat uže so črnega zasledili, trikrat zajeli ga; a vse trikrate, kakim čudom, čez krepak krog se on probil je! Tri tudi bede so nad Hakimovim domom se razlile!

Četvrtokrat! — Po polji jezdi Hakim-Berdi s svojimi džigiti; v obsežnej črti so se raztegnili, ter pazno po obnebjji zrl. Kakor lisica z repom smuknil neki jezdec je pred njimi v dolino in tamkaj skrnil se, izgini!

Zavikali so naši, zavili konje, pridirjali so z desne, z leve, od zadaj, spredaj, ter naredili krog. Sam Hakim na konji svojem krepkem, sivem — planil je v dolino . . . Zopet

mu ušel je „džigit črni“, zopet ga lovi, goni se za njim — a ujeti njega kar tako, je-li to možno?

Toda takrat zgodilo se je neko čudo: vsi drugi konji ostali daleč zadaj so, konečno izginiti iz vida, a sam Hakimov sivec ne oslabi, vedno bliže, k črnemu se žene, — zdaj, zdaj, doseči s kopjem ga bo moč . . .

Raduje srce se Hakimu, zdaj, misli si, zdaj nasadim te, kakor snop na kopje. — A nu, moj dragi, nu, moj sivec, malo še poridraj! Hej! . . .

Ali na diru brzem s kopjem v zemljo se zadene, in kakor steklo, trdi les na drobne kosce se razlomi . . . Posegel Hakim je po strelah, glej! odtrgal se je tul z opravo vso na jezi, in zadaj daleč, Bog ve kje, ostal! . . . Za sabljo zgrabil Berdi je, zasela v nožnicah se je tvrdo, ne da se izvleči. Do tedaj hodila lahko je, sama izletavala, bliskaje se na solnci! Hadži-Izmail očetu Hakimovemu iz Meke mesta svetega, v podar jo je prinesel.

vilke, dozdevajo se nam v resnici strašne, naš finančni položaj obupen.

Potolaži nas v takovej situaciji faktum, da ima Avstrija letos petnajst milijonov izrednih stroškov, namreč pet milijonov za zidanje predarelske železnice in deset milijonov za likvidiranje ravno bodoče leto propalih takozvanih zakladnih papirjev. Potem se skrči ves deficit na 22 milijonov, kar je se ve da, vendar še za naše razmere velikanska svota.

Vender konstatirati moramo in sicer z veseljem in zadovoljnostjo, da je naš bodoči deficit za štiri milijone manjši od onega 1881. leta.

Posebno nas pa veseli ta korak k izboljšanju naše finančne mizere, ker se je posrečil prvič slovanskemu ministru Dunajevskemu in jasno pokazal vsemu svetu, kdo je zmožen rešiti ubogo Avstrijo od vedno bližjega propada, ki jej je grozil v srečnej dobi lažiliberalizma in germanizacije.

Da se nij posrečilo sedanjemu ministerstvu napredovati še uspešneje v finančnih zadevah, kdo bi mu zameril, kdo pobral kamen in ga vrgel vanj, kakor to delajo naši nasprotniki jednako pouličnim fantalinom in kričé na vsa usta, ker ne zna delati čudežev sedanja vlada.

Voz zavoziti v blato, kakor so ga oni, je pač lahko, stokrat toliko moči potrebuje, kdor ga izpeljati hoče.

Važno vprašanje nastane sedaj, po katerem potu hoče hoditi vlada, da izboljšuje tudi dalje dosedanjo materijalno mizero.

Direktno povišanje davka je skoro nemogoče, saj uže zdaj ječimo vsi od prvega do zadnjega pod njegovo butaro.

A misliti moramo, da novci, katere izdaje država za promet, za železnice in industrijske reforme, niso izgubljene. Stoterno in stoterno se povračajo vsako leto.

Drugič ima vlada resno voljo zmanjšati velikanski administrativni državni aparat, ki le jé in jé, konsumira brez duševne in materijalne produkcije.

Ko bi le vedela v tej stroki vlada seči s srečno roko v ta dragi labirint in bi pretresla energično tiste visoke glave z zlatimi ovrtniki, katerih imamo polovico preveč, ali pa jim ostrigla mastne službe za toliko in toliko tisočakov, kar bi dalo veliko svoto pri vsem organizmu.

Nobena država, najmenj zadolžena, ima dolžnost, rediti uradniško kavalirstvo; a skrbeti

mora, da vsi njeni služabniki pošteno živeti morejo. Zaradi tega naj jemlje zgoraj in pomaga z ostalim financam in malemu uradništvu, ki se bori preobloženo z delom povrhu še za suh vsakdanji kruh.

Resumé o premišljevanji naših financ je, da se vender izpolnuje historično tolažilo: „Bode uže bolje“, in sicer s slovanskim ministrom. L—s.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 23. novembra.

Včerajšnja „Wiener Ztg.“ objavlja cesarjevo pismo, v katerem se dozdanji poslanik na ruskem dvoru grof **Kalnoky** imenuje ministrom za vnanje zadeve. S tem imenovanjem uničena je zopet jedna nada ustavoverne gospode. Kako dolge članke, polne navdušenja so pošiljali v svet, da bi dokazali, da je jedino Andrassy zmožen, da zasede to mesto, kolikokrat smo o tej priložnosti čuli javkati ustavoverce, da ministerstvo Taaffejevo ovira vnanjo akcijo monarhije, da uničuje prijazno razmero mej Avstrijo in Nemčijo itd. A sedaj imenovan je Kalnoky. To imenovanje nijma posebnega pomena, kajti razmera Avstrije nasproti drugim državam je popolnem jasna. Gdanski shod in obisk italijanskega kralja storila sta obnebe čisto. Razmera mej Avstrijo in drugimi državami, Nemčijo, Rusijo, Italijo, je prijateljska, vsi vladarji zatrjujejo, da hoté evropski mir. Novoimenovani minister stopal bode lahko na narejenej poti naprej, prijateljsko z vsemi državami.

Kakor je bilo pričakovati, zavlada je v listih „zjedinjene levice“ veliko veselje o ustanovitvi **središnega kluba**. Oni za trdno pričakujejo, da bode to neozdravljiva rana za desnico in da se bode s tem pripravil Taaffe v zadrego in uže si zopet obetajo obile žetve. Češki listi grajajo to postopanje klerikalcev, in se nadejejo, da ne bode imelo pogubnih posledic.

Vojni zakon za **Bosno in Hercegovino** se nij še začel izvrševati, a uže se poroča o strahu pred njim. Kakor se javlja „P. Lloyd“ iz Sarajeva, začeli so turški agenti mohamedance siliti, naj se izsele; in v slednjem času se je istinito izdalo mnogo potnih listov za inozemstvo, osobito za Carigrad.

Vnanje države.

V **Italiji** so razmere jako napete mej vlado in raznimi strankami, osobito dva poslanca Sella in Nicotera ne zamudita nobene prilike, da stopata proti ministerstvu, katero je slabotno, neenergično. Ona zahtevata krepke, odločne vlade, ker le s tako je možno storiti Italijo srečno. — Iredentovci še vedno ne mirujejo. Iz Rima se poroča, da so bili v nedeljo na voglih prilepljeni plakati, ki so imeli

Tedaj premodrili so se junaci naši, preganjanje brezumno popustili, vrnili se domov, ter bednega Hakima-Berdi saboj pripeljali. Toda, doma je čakala jih še četvrta beda: po noči so do tal zgorele vse kubitke. Prišel na nje požar je šepni. Koliko dec zgorelo je, koliko blaga vsakojakega! Mati Hakima, starca slepa je zgorela; iz sedmih žen ostala samo jedna mu je živa, in sicer najstarejša, najgrša

Oslabel, osiromašel je nekaj slavni, silni bij Hakim-Berdi! Zbral je poslednje ostanke svojega imenja in lahko nesel vse jeden velbljod beli, tenkovolni; na tem velbljodu Hakim se napoti čez Reki Sir in Amu, čez Iransko carstvo, čez gore kamnite, čez tužne puščave, na poklonjenje v Meko.

Bija nesrečnega usoda je vsakega izučila zanesti se na svojo silo! Jéli tedaj poskušati so druga sredstva; k čarovnikom, k vedežnikom so se obrnili. Ti razprodali so

napis: „Abbase il colonello austriaco!“ (Kralj Humbert ima namreč avstrijsk polk ter je torej naš polkovnik). Ti plakati so imeli ostre besede proti kralju in avstro-italijanskej zvezi, končali pa so se z besedami: „Živela republika! Živela revolucija. Živel Trst in Trijenti!“

V **Nemčiji** so razmere še vedno jednake. Knez Bismark se še nij začel z nobeno stranko pogajati, gotovo pa je, da se bode trdno držal svojih načel.

Dopisi.

Iz litjskega okraja 18. nov. [Izv. dop.] Vest, da je naš cenjeni c. kr. okrajni sodec g. Karol Pleško imenovan deželnim sodnijskim svetnikom, nas je veselo iznenadila, ker smo spoznali, da so tudi višje, do sedaj rodoljubom slovenskim neprijazne oblasti, jele ceniti prave zasluge. Kajti g. Pleško nij le več ter pravičen sodnik, ampak tudi zvest narodnjak. Bog daj, da bi v dolenjskej metropoli še prav mnogo let deloval sebi v čast, a narodu, za kojega je omenjeni gospod ves navdušen, na korist in blagor.

Splošno se čuje glas, da tacih gg. uradnikov še nij imela Litija, kot jih ima zdaj. — G. viteza Vestenecka — žalostnega spomina — smo prav lahko pozabili, kajti v osobi g. Grilla prejeli smo glavarja, kateri s svojo znanostjo in svojim v resnici prijaznim obnašanjem narodu vsestransko ustreza. To bodi povedano kletvenikom slovenskega življa, ki zmirom kričé, da naš narod sovraži stan uradniški. —

Iz Novega mesta [Izv. dop.] Predvečer godovnega dne naše presvitle cesarice Elizabete so imeli Novomeščanje jako prijetno zabavo v gimnazijskej dvorani.

Blagorodni g. dir. J. Fischer porabi vsako priliko, da bi vzbujal pri učečej se mladini ljubezen do domovine in cesarske hiše, zraven jo pa likal o govorništvu. Zategadelj priredi v takih prilikah dijaške koncerte. Prostovoljni doneski občinstva pa tudi prav pridejo podpornemu društvu revnih dijakov, za katerega se blagi gospod mnogo, mnogo trudi, ter tako pripomore marsikateremu revnemu, a nadarjenemu mladeniču, da postane koristen ud državi in domovini. Tudi omenjeni večer je priredil dijaški koncert s tem-le programom: 1. „Na planine“, uglasbil za moški zbor P. H. Sattner. 2. „Ave Marija“, za gosli in harmonij zložil A. Jelenek. 3. „Die Ehre Gottes“, za mešani zbor uglasbil L. van Beethoven. 4. „Largo“, iz 2 sonate L. van Beethovne,

Tu obrne se „Kara-džigit“, se vstavi; vstavi se tudi sivi konj Hakima-Bija.

Vranec stal je kot kip, ne giblje s bokoma in s tenkima nosnicama ne prha, kakor da ne bi ravnokar bil dirjal, kakor da so po dolgem ga počitku zdaj le osedlali. No sivcu se tresó, podgibljejo nogé, zmračile so se mu oči, ko meh napihneva sta boka, iz nosnic mu vre potokom kri in umazan pot se v curkih lije!

— Kedaj prismoda vender jedenkrat nebaš, goniti se po štepi za menoj, kakor blazen pes za ptico? povpraša Hakim-Bija „črni džigit“.

Tedaj, dejal je oni, kadar jaz sam v grob se vležem, ali na kosce tebe živega razsekam; tvojim poganskim mesom pse nakrmim

Dočakal prvo bodeš prej! A sedaj je še prerano, tebe, prijatelj, še potrebujem! Reče ter izgine. Drugi dan so sluge Hakimovi našli svojega gospoda, brez pameti, brez moči mrtvega na pol, a poleg njega tudi konja sivca, ki je tam poginil.

ljudem strašno „tumarov“ *) vsakojakih, vso skorjo z „avlije-agač“ svetega drevesa, ki rastlo je na Ori in denes štepe krasi, so obdrli; človeka bilo nij, da bi kaj takega se hranil; obešali so to na sebe in na konje svoje; vse čuke, vse ubarice so polovili ter porazobesili po strehah svojih koč — a tudi to ničesar nij pomagalo!

Po štepah klati se „Kara-džigit“, z jezikom svojim in očesom seje zlo; te „tumare“ zré s posmehi, vedežnike in svete može zaničuje.

S ponižnostjo, prošnjami so mislili ga pridobiti; nađejali so se na lakomnost njegovo ter mu ponujali darove dragocene: na stotine govejih glav odbornih, iskrih konjičev, in zlato rumeno, vse, vse poklanjali so mu Ničesar nij sprejeti hotel, samo šali se nad vsemi obeti in pokloni.

Kaj morete mi dati? S čim morete me oblažiti, ko vender to-le vse, vi vsi z blagom

*) talisman.

igra se na harmoniji. 5. „Pomladi“, sopraututti ugl. dr. B. Ipavec. 6. „Der Alpenjäger“. Poje mešani zbor. 7. „Air Vairé“, za gosli in harmonij Ch. de Beriotov, op. 88. 8. „Pozimi iz šole“, za mešani zbor uglasbil P. H. Sattner. — Pri koncertu sta sodelovala tudi gg. gimnazijski pevovodja in kapelnik meščanske uniformirane bande.

Dvorana je bila natlačena odlične občinstva; in nij se prevarilo, da se je zbralo v tako ogromnem številu. Vse točke so se izvršile jako precizno in s splošnim odobravanjem občinstva. O tej priložnosti, kakor tudi uže poprej ob jednacih prilikah, pokazal je gimn. pevovodja P. H. Sattner, da je kos svojemu poslu in da nij le izvrsten skladatelj cerkvenih pesen in igravec na orgljah, nego tudi koncertnih produkcij. Dijaki so s svojim natančnim, lahkodonečim petjem pokazali, da jim je spreten učitelj, ki ne pusti pri petji onega kričanja, kojega se le preradi privadijo tudi izkušeni pevci in kar pevovodje le preradi prezirajo. — Gospod A. Jelenek, novodošli kapelnik meščanske godbi, pa se je izkazal izvrstnega igralca na goslih. Meščanska godba si torej sme čestitati, da je dobila tako dobrega načelnika.

Mej posameznimi točkami so sledile deklamacije dijakov slovenske in nemške. Govorili so sploh verlo dobro. Splošno odobravanje pa je nastalo, ko je deklamiral dijak H. prelepo pesen „V pepelnični noči“. Ploskanja nij bilo ni konca ni kraja. G. H. je pokazal, da istino tudi čuti, kar govori. Veselica se je zaključila s šaljivo igro „Klop pod lipo“ (Vrtec 1872), koja se je pomnožila nekoliko s tem, da so se vanjo upletle primerne pesni, kakor Vodnikova „Zadovoljni Kranjec“, „Lipa“ in „Slovo Ivane Orleanske“ (Koseski). Mladi igralci so vzbudili dokaj smeha mej poslušalci. — Sme se trditi, da se je občinstvo razšlo povsem zadovoljno z željo, naj se jim zopet kmalu priredi jednaka zabava.

Celje 17. novembra. [Izv. dop.] — G. — (Katoliško podporno društvo v Celji.) Tam kjer je pred dvema letoma stal še na pol podrt plot ter za tem platom tičal jako zemarjen travnik brez prave hasni, tam se denes dviga krasno poslopje, obdano z lepim vratom. Namestu lesenega plota je videti zdaj lepa železna ograja.

To poslopje je mestu Celjskemu na kinč, krasoti ga pak še drug namen, kajti v njem se odreja mladina iz okolice in iz mesta. To

svojim, vse štepe in vodé, vsi gozdi in goré — vse moje je!

Povésil glave je ves narod ter jel pre-mišljevati. Proč so svobodni dnevi, proč veselje, nastal je drug čas!

Kuga, bolezní, suša, glad — vsako gorjé, lajšé bi bilo od tega!

Nebo prestalo je jasneti, in solnce motno v meglénem dimu je svetilo; vodé so v rekah leno tekle, trava nij, kakor prej, lepo cvetela, divjačina postala je previdna, bolj plašljiva. Samo v kočah starega Ablaja Hana nekako lehče bilo je, kakor da do tja sila „džigita-črnega“ nij sezala . . .

Pesen četrta.

Leta tekó, a z leti vse veselo vzraščá, se razvíja. Vzrlástla tudi je ter se razvíla na čudo štepej vsej, vsem devicam na zavist, junakom mladim na radost „Uzun-Čaš“, (dolgo-lasa — lastno ime) krasotica, ljubljena vnu-kinja Ablaju Hanu, dete mlajšega mu sina, ki na Jajiki, bil je ubit od vražne krogle.

je namreč poslopje dekliške šole okoličanske, v kojoj poučujejo šolske sestre Mariborske zaveze.

Zasluga, da stoji to poslopje, gre v prvej vrsti katoliško-podpornemu društvu v Celji, katero ima namen, pripomoči k vzdržavanji dekliške šole, podpirati ubožne učenke, ter jim tudi napravljati obleko.

Izprosilo je to društvo v okolici in v mestu toliko darov, in nabralo toliko društvenikov, da se je stavba dala izvršiti brez dolgog. Vsekako pa moramo imenovati prvim dariteljem knezoškofa Mariborskega Maksa Stepišnika, koji je pripomogel zdatnim darilom 14.000 gld.

Poslopje obseza tri šolske sobane, stanovališča in druga potrebna prostorišča, vrhu tega pa hišno, prav lično kapelico, v kojoj je večina izdelkov domačina odbornika tega društva, zlatarja in kiparja Frana Kraševca v Celji.

Stavba je, kar se tiče postavnih terjatev, brez najmanjše pomanjkljivosti, prav vzor šolske hiše, in ima jako prijetno, mirno lego.

Društvo je tedaj v polnej meri izvršilo namen svoj uže s to stavbo, pa neumorno delovanje njegovo seza še dalje. Vsako leto dobé učenke te šole, kakor tudi učenci iz deške šole šolskih knjig, obleke, obutala itd., napravljajo se božičnice, ubožnim se podava tudi hrana.

V opisovanje delovanja v tej šoli na pedagoški polji se mi nij spuščati, a veščaki trdè, da so uspehi pouka jako ugodni.

Na čelu podpornega društva je tukajšnji kaplan Josip Žičkar, čegar veselje do stvari je tako društvenikom kakor tudi vsem okoličanom in meščanom vrlo znano. Nabiral je z marljivostjo čebele ude in novce, nadzoroval je stavbo ter vodil delitve ubogim učenkam. Hvalježna mu je za to vsa okolica.

Dne 6. t. m. je bil občni zbor katoliško-podpornega društva.

Iz navestil blagajnikovih smo razvideli, da je društvenih dohodkov leta 1881 blizu 1100 gld., potroškov blizu 1000 gld., da je bilo letos mnogo obleke, knjig itd. razdeljenih in da je 1. junija 1881 bila nova šola slovesno otvorenja in po knezoškofu blagoslovljena.

V odbor so bili jednoglasno voljeni gg. kaplana Žičkar in Majcen, posestniki Šah, Lipovščak in zlatar Kraševc.

Profesorja Žolgar in Krušič sta izrekla

Rasti visoke je, kosti širokih in obraza okroglega; a zvali so jo „Uzun-Čaš“ zato, ker črni lasjé so bili tako dolgi, da so kite jej sezale do tal. Kadar v jezeru koplje se — samo z lasmi pokriva vso se kakor s plaščem . . . Hodevata jej kite spletat dve družici. — obe od vzhoda solnčnega; vse jutro obilo jima je pletenja! A kako jez-dila je Uzun-Čaš!

Desetletje drugo bliža h koncu se Ablajevej vnučini . . . Nij bil sebičen stari ded, zahteval nij kalima (odkupnina za nevesto pri Tatarih), nebrojnega, čezmernega; a zbirčljiva je bila ona sama, nij hotela iti v dom k slabotnemu, iskala vedno je le ženina po svojem pleči, iskala takega, ki njo premagal bi, jo s konja treščil, zapregel v zanjko jo na diru!

Mnogo tedaj od vseh koncev zemljé prihajalo domačih, tujih je mladeničev. Junaci taki bili so, da prej še nijso videli jednaki . . . Prišel Mongol je iz Kitaja; prišel Iranec, trgovec, prišel Turkmen je in Uzbek na

odboru in premarljivemu načelniku v imenu društvenikov iskreno zahvalo, koja je v polnej meri tudi zaslužil.

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Dunaj 23. novembra. **Tirolci ostanejo pri Hohenwartovem klubu.** Neuwirth interpelira ministra notranjim zadevam, kako da se je „Länderbanki“ dovolila izdaja novih akcij, predno so se stare akcije popolnem vplačale.

Domače stvari.

— (Gospod dr. Janez vitez Bleiweis) je obolel, in po mestu se govori, da precej nevarno. Mi bi bili o bolezní našega slavnega rodoljuba uže prej poročali, a dejalo se nam je, da bi to obitelji in bolniku samemu ne bilo ljubo. Zdaj pa izvemo, da so se te stvari polastili tisti znani jezični jeziki, ki nam spodtikajo zavoljo molčanja o bolezní gospoda dr. Bleiweisa vse druge in, lahko rečemo, otročje motive. Zategadelj morali smo denes spregovoriti ter sklepamo z gorečo željo, da bi bolezen g. dr. viteza Bleiweisa ne bila nevarna in da bi nam Bog čestitljivega patrijota še mnogo let ohranil!

— (Slovenske vloge v zemljišnih zadevah.) Z dežele nam dohajejo poročila, da v zemljiščno knjižnih zadevah tudi dobro znane „narodne“ firme (t. j. odvetniki in beležniki) nemške prošnje vlagajo ter tako z dobrim srcem za to skrbe, da klasje nemške pšenice še vedno zori pod slovenskim solncem. V gostilni pri pivi je lahko vsakdo naroden; kdor pa v praktičnem življenji samo zavoljo „komoditete“ nemščino kultivira, tak je slabjši kot najbolj fanatičen nemškutarček! Da je v važnih teh časih narodnim odvetnikom in beležnikom prva dolžnost, da izročé svojim sodnijam kolikor največ mogoče slovenskih vlog, to ve zdaj uže vsak učenček! Na mnogih krajih se narodni naši beležniki in odvetniki sklicujejo tudi na to, da so osobni prijatelji nemškim sodnikom in da samo zavoljo osobnega prijateljstva nečejo nadlegovati sodnij s slovenskimi vlogami. Komur prijaznost nemškega sodnika več velja, kot narodna stvar, ta je kakor Ezav, ki je za skledo leče prodal svoje prvorojenstvo! Take prikazni so pač samo mej Slovenci mogoče!

— („Matica Slovenska“) Znanstveno društvo „Slovenska Matica v Ljubljani“, ka-

konji šibkem, prišel je i Rus-kozak. — Ali vsi so s praznimi rokami po svojih domih se razšli.

Vsi mislili tedaj so, žalovali, da ona vse življenje dekle bo ostala, neomožena, in da rodu junaškega od nje ne bode. Pa usoda hotela je drugače . . .

Pomirila se je ponosna deva, ter sama se zaljubila v mladeniča tihega, sosednjega pastirja dobrega, a siromaka . . .

Pridobil si jo je pastir ne s silo vitežko, ne s hrabrostjo džigitsko, ne s konjem iskrim, ne z vnanjostjo ponosno, ne z bojem, ne z lovom, pridobil si jo je Alajar s svojimi, ko nebo jasnimi očmi in svojim sladkim petjem.

Vesel je bil sam ded Ablaj, izboru takemu nij se ustavljal, ter se pripravljaj k svatbi, k ženitovanju. Od ženina nij vzal kalime, ampak samo zaradi reda, imel je svoje blago za njegovo . . . Pevca Alajara je obdaril s halati krasnimi, pisano šitimi, s konji izbor-nimi in dragocenostmi različnimi . . .

(Dalje prih.)

terej „je namen, slovenskemu narodu pripomoči do prave omike s tem, da primerne knjige v slovenskem jeziku na svitlo daje ali vsaj podpira, da se izdaje“, vabi najuljudneje vse p. n. rodoljube, ki želijo letošnje knjige prejeti in v letošnjem imeniku društvenikov slovenske Matice natisnjeni biti, pa še niso poslali ustanovnine ali letnine, da jo pošljejo do 15. decembra 1881. Za odbor slovenske Matice v Ljubljani 18. novembra 1881: dr. Jan. vitez Bleiweis-Trsteniški, predsednik. (To vabilo smo že jedenkrat tiskali; vzeli smo ga pred tednom iz tukajšnjih „Novic“. Želeti bi bilo, da bi se izjave „Matice Slovenske“ na vse slovenske liste ob enem in istem času razpošiljale! Ur.)

— (Iz Krškega) se nam poroča, da se je veselica, katero je bilo ondotno „bralno društvo“ osnovalo na dan godu naše presvitlice cesarice v korist šolske mladine, jako dobro obnesla. Obiskovana je bila prav mnogobrojno od velike večine domače inteligence. Program, muzikalnega obsega, namreč petje in sviranje na glasoviru in go-lih, vršil se je točno, natančno in v občno pohvalo in zabavo tako, da se je občna zadovoljnost poslušalcev izraževala. Največ dobička bo pa imela revna šolska mladina od obilega čistega dohodka.

— (Slavnost na čast slavnemu ruskemu slikarju Vereščagu.) Slovenska akademična društva: „Akademický spolek“, „Slovenija“, „Zora“, „Sič“, „Bukovina“, „društvo hrvatskih tehnik“, „Tatran“, in provizoričen odbor hrvatskih vseučiliščnikov priredijo na čast slavnemu ruskemu slikarju Vasiliju Vereščagu, ki je imel tri tedne krasne svoje slike na Dunaji razstavljene (petek 25. t. m. v dvorani „zum grünen Thor“ VIII. Lerchenfelderstrasse 15) slavnost. Vstopnice dobivajo se v akad. spolku „I. Wiplingerstrasse 19 in v društvu „Bukovina“ I. Wollzeile 18 in sicer brezplačno. Pri slavnosti bode sodelovala godba 34. pešpolka pod osobnim vodstvom kapelnika Šebora, znanega slovenskega kompoziterja. Večer bode najbrž tudi umetnik počastil s svojo navzočnostjo, ker ima te dni priti iz Pariza na Dunaj. Program je prav zanimljiv.

— (Javno Zahvalo) izrekujeta voditeljstvu tukajšnjemu slavnemu „bralnemu društvu“ in p. n. šolskim prijateljem, kateri so pripomogli, da je prinesla veselica, 19. t. m. osnovana, 100 gld. 70 kr. čistega dohodka, ki se je podaril za revno šolsko mladino. Voditeljstvu: 4 razredne ljudske in 3 razredne meščanske šole v Krškem 22. novembra 1881. B. Valenta. J. Lapajne.

Tržne cene

v Ljubljani 23. novembra t. l.
Pšenica hektoliter 9 gld. 10 kr.; — rež 5 gld. 85 kr.; — ječmen 4 gld. 71 kr.; — oves 3 gld. 25 kr.; — ajda 4 gld. 87 kr.; — prosó 4 gld. 87 kr.; — koroza 5 gld. 80 kr.; — krompir 100 kilogramov 02 gl. 68 kr.; — fižol hektoliter 8 gld. 50 kr.; masla kilogram — gld. 96 kr.; mast — gld. 82 kr.; — špeh frišen — gld. 70 kr.; špeh povojen — gld. 74 kr.; — jajce po 3 kr.; — mleka liter 8 kr.; — govedine kilogram 56 kr.; — teletnine 50 kr.; — svinjsko meso 54 kr.; — sena 100 kilogramov 2 gld. 68 kr.; — slame 1 gld. 96 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 7 gld. 40 kr.; — mehka 4 gld. 60 kr.

Dunajska borza 23. septembra

Enotni drž. dolg v bankovcih	77	gld.	—	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	77	"	90	"
Zlata renta	93	"	75	"
1860 drž. posojilo	132	"	80	"
Akcije narodne banke	842	"	—	"
Kreditne akcije	259	"	90	"
London	118	"	70	"
Napol.	9	"	41	"
C. kr. cekini	5	"	60	"
Državne make	58	"	20	"

Protin in revmatizem. Za protinom in revmatizmom bolehaloči ima žalostno skušnjo, da se mu bolečine pri slabem ali spreminajočem vremenu povečajo, in gotovo ne bode takim bolnikom neprijetno, ravno zdaj v tem času, ko je vreme vedno nestanovitno, da jih opozorimo na preparat, ki po večletni rabi tudi za zmirom ozdravi. Tak preparat je flujid proti trganju po udih, kateri izdeluje dvorni založnik in okrožni lekar Fran Iv. Kvizda v Korneuburgu, na kar tu opozorujemo. (666—1)

Hiša

na prodaj ali v najem pri Mihu Likarju v Idriji, v ulici Riže št. 371. Hiša je pripravna za prodajalnico ali gostilnico. Cena prav nizka. (663—1)

Riharjevi cerkveni napevi

se še dobivajo pri Jerici Riharjeveji v Gospedskeji ulici št. 4. (661)

Naznanilo.

Podpisani naznanja p. n. občinstvu, da je jahalnica vsak dan odprta, kjer se lahko jaha in se v jahanji poučuje. Tudi konji se dresirajo v ježi in vožnji, se krmijo in prekupavajo. Jahalnica je na Poljanah pri starej cukrarni. Spoštovanjem Fran Kette. (664)

Zaloga vina

vdove Marije Jazbec,
ulica Ghéga št. 3 v Trstu.
V zalogi ima izvrstna
istarska vina, teran, prosekarka,
muškateljca. (655—2)

Prezame tudi vina v razpošiljavo ter zagotavlja v vseh zadevah vestno in natančno izvršitev.

Dr. Pattisonova vata proti protinu

takoj zmanjša in hitro ozdravi (579—4)
protin in revmatizem
vsake vrste, kakor: obrazne, prsne, vratne in zobne bolečine, protin v glavi, rokah ali v kolenih, trganje po udih, bolečine v hrbtu ali na ledji.
V zavitkih po 70 kr. in polzavtikih po 40 kr. se dobi pri Trnkoczyji, lekarna „pri samorogu“ v Ljubljani.

Gastlov kri čistilen čaj,
to jako vplivno zdravilno sredstvo iz dobrih, nedražilnih, odprtje pouzročujočih zelišč, odpravi vsako nabiliranje žolča in zlez, oživlja prebavljalni aparat.

Gastlove posladkorjene kri čistilne kugljice

(škatljica po 30 in 50 kr.) (624—4)

so najbolj renomirano, najcenejše, pripravnejše sredstvo proti zaprtju, migreni, hemoroidom, krvnemu natoku, revmi in podagri, proti boleznim na jetrih in žolči, proti izpahnenju. Najboljše blato odpravljajoče sredstvo za žene in otroke.

Pravi so oni preparati, ki nosijo firmo centralne zaloge: Lekarna „pri obelisku“ v Celoveci. Zaloga v Ljubljani: V. Trnkoczy; v Postojni: A. Leban; v Kranji: K. Šavnik; v Logatci: Al. Skala; v Zagorji: A. Mihelič; v Semlinu: J. Straub.

Cvet zoper trganje,

po dr. Maliči,
je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi tor živcih, oteklino, otrplost ude in kite itd., malo časa čez se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maliči“ z zraven stojajočim znamenjem; 1 steklenica 50 kr., pravzaprav prodaje samo (385—9)
lekarna „pri samorogu“ J. pl. Trnkoczyja na Mestnem trgu št. 4 v Ljubljani.

Tužci:

21. novembra:

Pri **Slonu**: Dolene iz Notranjskega. — Ladstädter iz Gradca. — Dr. Wolf iz Radovljice.
Pri **Maliči**: Feldner z Dunaja. — Verhnik iz Celja.

Boljši od vseh podobnih izdelkov, némajo te pastilje nič škodljivega v sebi; najuspešnejše se rabijo zoper bolezni v organih spodnjega dela telesa, feber, bolezni v polti, na obeh, v možganih in ustih, zoper otročje in ženske bolezni; čistijo lahko kri in odpravljajo blato. Nij ga zdravila, ki bi bilo boljše in pri tem popolnem neškodljivo zoper

Telesno zapretje.

gotovi vir vseh bolezni. Ker so posladkorjene, uživajo jih radi tudi otroci. Te pile so odklikovane z jako častnim pismom dvornega svetnika Pitha.

Jedna škatljica s 15 pilami velja 15 kr. Osem škatljic skupaj, 120 pil, velja samo 1 gld. a. v. (640—3)

Ph. Neustein
apotheker

Svarjenje! Vsaka škatljica, ki nima firme: Apothekes zum heiligen Leopold, je ponarejena, ter svarimo, naj se ne kupuje. Paziti se mora dobro, da kdo ne dobi slabega, nevlipnega ali celo škodljivega izdelka. Vsakdo naj izrečno zahteva Neusteinovih Elizabetinih pil, te imajo na zavitku ter navodilu za rabo poleg stoječi podpis.

Glavna zaloga na Dunaji: Apotheke „zum heiligen Leopold“ des Ph. Neustein, Stadt, Ecke der Planken- und Spiegelgasse, ter v vseh dobrih lekarnah na Dunaji in po deželi.

Sekači oglja

(648—5)

z dobrimi spričevali dobijo v Riharda viteza Dražeja rudokopu, imenovanem „Seegraben“ pri Ljubnu (Leoben), takoj delo.

Mnogo let uže skušano izvrstno sredstvo proti trganju po udih, revmatizmu in bolečinam v čutnicah

flujid proti trganju po udih,

FRANA IV. KVIZDE,

ces. kralj. dvornega založnika in okrožnega lekarja v Korneuburgu,

in pokaže se tudi izvrstno pri zvijti, otrplosti kit, pri zalitji krvi, zmečkanji, občutljivosti kože, dalje pri krajevnem krči (krč v mečah), bolečinah v čutnicah, oteklini, ki nastane po dolgo ležecih obvezah, osobito za krepčenje pred in zopetno ojačenje po prestanih velikih trpežih, dolgem potovanju itd., kakor tudi v velikej starosti pri nastopivšej slabosti.

Pravo se dobi:

v Ljubljani: Viljem Mayer, lekar; G. Piccoli, lekar; Josip Svoboda, lekar; J. Trnkoczy, lekar; H. L. Wenzel. — V Škofjeh Loki: C. Fabiani, lekar. — V Celji: A. Baumbachovi dediči, lekarna; J. Kupferschmid, lekar. — V Kranji: Karol Šavnik, lekar. — V Trziči: Oton Maly, lekar.

Glavna zaloga: Okrožna lekarna v Korneuburgu.

Cena jedne steklenice: 1 gld. a. v. (665—1)

Razen tega so v skoro vseh lekarnah v kronovinah zaloge, katere se bodo naznanjale v provincijalnih listih.